EUROOPA KOMISJON

Brüssel 16.12.2010
KOM(2010) 775 lõplik

2010/0373 (COD)

.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega kehtestatakse eurodes tehtavatele kreeditkorraldustele ja otsearveldustele tehnilised nõuded ja muudetakse määrust (EÜ) nr 924/2009

(EMPs kohaldatav tekst)

SEK(2010) 1583 lõplik
SEK(2010) 1584 lõplik
SEK(2010) 1585 lõplik

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Käesolevat ettepanekut tuleb käsitleda seoses sooviga luua eurodes osutatavate makseteenuste siseturg (ühtne euromaksete piirkond – SEPA), kus on tõhus konkurents ning kus piiriüleste ja riigisiseste maksete süsteemid on ühesugused, saavutades sellega olulist kokkuhoidu ja kasu Euroopa majandusele üldiselt. SEPAga tagatakse Euroopa kodanikele ja ettevõtjatele konkurentsivõimelise hinnaga, kasutajasõbralikud ja usaldusväärsed eurodes osutatavad makseteenused ning luuakse soodsad tingimused makseteenuste uuendamiseks.

Kuigi Euroopa Komisjon ja Euroopa Keskpank on SEPAt tugevasti toetanud, käivitati see algselt turupõhise projektina. ELi hõlmavad kreeditkorralduste ja otsearvelduste skeemid töötas välja ja rakendas Euroopa Maksenõukogu, mis on SEPA rakendamiseks Euroopa pangandussektori loodud koordineeriv ja otsuseid tegev organ. Võttes arvesse senist aeglast SEPA-le üleminekut, leiavad eri sidusrühmad üha enam, et projekti edukaks lõpuleviimiseks tuleb kehtestada õiguslikult siduv tähtaeg.

Makseturu täielik lõimumine saavutatakse ainult pärast riiklike varasemate maksevahendite täielikku asendamist ELi maksevahenditega. Selle eesmärgi saavutamiseks kehtestatakse käesoleva määrusega üleminekutähtaeg eurodes tehtavate kreeditkorralduste ja otsearvelduste puhul.

Üldine taust

SEPA kreeditkorraldus käivitati 28. jaanuaril 2008. SEPA otsearvelduse käivitamine peaaegu kaks aastat hiljem 2. novembril 2009 oli teine oluline teetähis SEPA rakendamisel ELi skeemide abil.

Turvalised ja tõhusad maksesüsteemid on esmatähtsad majandustehingute tegemiseks ja siseturu nõuetekohaseks toimimiseks. Euro ühisraha kasutuselevõtt sularahana 2002. aastal on lihtsustanud sularahamakseid liikmesriikide vahel. Samas on ELi hõlmavad elektroonilised maksevahendid erinevatel põhjustel veel kaugel sellest, et asendada riiklikke maksevahendeid. Ebakindlus turul, üldiselt keeruline majandusolukord, ebasoodne olukord, kuhu sattuvad esimesed võrgustikuna tegutsema hakkajad, selguse puudumine SEPA otsearvelduse asjakohase pikaajalise ärimudeli osas, mis täielikult vastaks ELi konkurentsieeskirjadele, ning SEPA ja varasemate maksesüsteemide koostoimimisega seotud topeltkulud on põhjused, miks paljud turuosalised eelkõige pakkumise poolel on kutsunud üles võtma vastu ELi õigusakti, millega kehtestatakse SEPA-le ülemineku tähtaeg. Kahes Euroopa Parlamendi resolutsioonis[1] on samuti rõhutatud vajadust üleminekutähtaja kehtestamiseks ja sellega kaasnevaid eeliseid. Sama on tehtud ka majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu järeldustes,[2] kus kutsuti komisjoni üles tegema tihedat koostööd Euroopa Keskpangaga mõjuhinnangu koostamiseks. Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 127 kohaselt on Euroopa Keskpanga (Euroopa Keskpankade Süsteem) peaülesanne edendada

---

1 http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2010-0057+0+DOC+XML+V0//EN

2 http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ecofin/111670.pdf

maksesüsteemide tõrgeteta toimimist. Selle raames on Euroopa Keskpangal olnud oluline roll turule SEPA arendamiseks juhiste andmisel.

Kaks aastat pärast SEPA kreeditkorralduse käivitamist ei ole euroalas asuvates kliiring- ja arveldusmehhanismides töödeldud SEPA kreeditkorralduste osakaal veel ületanud 10 % künnist. Praeguse SEPA kreeditkorraldustele üleminekumäära 9,3 % (2010. aasta augusti seisuga) lineaarne ekstrapoleerimine annab tulemuseks, et SEPA-le ülemineku lõpuleviimiseks läheks ligikaudu 30 aastat. Isegi kõige optimistlikuma stsenaariumi kohaselt näib väga ebatõenäoline, et SEPA-le üleminek jõuaks ilma õigusliku sekkumiseta lõpule enne 15–20 aastat. Selline areng pidurdab oluliselt SEPA-le üleminekut ja seega võib märkimisväärselt vähendada SEPAst saadavat otsest ja kaudset võimalikku kasu Euroopa majandusele üldiselt[3]. Kuigi SEPA-le üleminekuks peavad kasutajad, sealhulgas kodanikud ning väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad, minema üle ühtsetele ELi pangakontonumbritele (IBAN ja BIC), lihtsustab pangandussektor SEPA-le üleminekut teavitustegevusega, IBAN ja BIC koodide lisamisega konto väljavõtetele ja maksekaartidele ning automaatsete konverteerimisvahenditega.

Ettepaneku valdkonnas kehtivad õigusnormid

Käesolev ettepanek täiendab ELi olemasolevat makseteenuste õigusraamistikku.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. septembri 2009. aasta määrusega (EÜ) nr 924/2009 (piiriüleste maksete kohta ühenduses) asendati 1. novembril 2009 määrus (EÜ) nr 2560/2001[4]. Kõnealuse määrusega vähendati kuni 50 000 euro suurustelt piiriülestelt maksetelt võetavad tasud riigisisestelt maksetelt võetavate tasudeni ja ergutati Euroopa maksesektorit looma ELi hõlmavat makseinfrastruktuuri, mida on vaja SEPA rakendamiseks.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. novembri 2007. aasta direktiivi 2007/64/EÜ (makseteenuste kohta siseturul nn makseteenuste direktiiv)[5] eesmärk on kehtestada standardsed tingimused ja õigused turul pakutavate makseteenustele, et sellest saaksid kasu tarbijad ja ettevõtjad kogu ELis, ja sellega nähakse ette ühtne õiguslik alus SEPA kasutuselevõtuks.

Kooskõla Euroopa Liidu muude tegevuspõhimõtete ja eesmärkidega

Ettepaneku eesmärgid on kooskõlas ühenduse muude tegevuspõhimõtete ja eesmärkidega. Esiteks paraneks Euroopa makseteenusteturu toimimine. Teiseks toetataks ELi muid poliitikavaldkondi, eelkõige tarbijapoliitikat (lihtsustades turvaliste ELi hõlmavate maksesüsteemide loomist) ning konkurentsipoliitikat (luues kõikidele turuosalistele võrdsed kohustused, õigused ja võimalused ning lihtsustades piiriülest makseteenuste pakkumist, suurendades sellega konkurentsi). Käesolevale ettepanekule lisatud mõjuhinnangus on jõutud järeldusele, et ainult kiire ja terviklik üleminek ELi kreeditkorraldustele ja otsearveldustele aitaks saada integreeritud makseturust täit kasu. Turujõududest ja isereguleeruvatest püüdlustest ei ole piisanud, et tagada kiire ja tõhus üleminek SEPA-le. Lihtsustades

---

3 SEPAst saadav võimalik otsene ja kaudne kasu on kuue aasta jooksul üle 300 miljardi euro, eeldusel, et üleminek SEPA maksevahenditele on terviklik ja kiire. Vt *SEPA: potential benefits at stake*, CapGemini, 2007, http://ec.europa.eu/internal_market/payments/docs/sepa/sepa-capgemini_study-final_report_en.pdf

4 ELT L 266, 9.10.2009, lk 11.

5 http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2007:319:0001:01:EN:HTML

majandustehinguid ELis, aitab ettepanek saavutada laiemaid eesmärke EL 2020 strateegia raames[6].

2. KONSULTEERIMINE HUVITATUD ISIKUTEGA JA MÕJU HINDAMINE

Konsulteerimine huvitatud isikutega

Konsultatsioonimeetodid, peamised sihtvaldkonnad ja vastajate üldiseloomustus

Siseturu ja teenuste peadirektoraat viis 2009. aasta juunist augustini läbi avaliku arutelu sidusrühmadega selle üle, kuidas tuleks kehtestada tähtaeg üleminekuks olemasolevatelt riiklikelt kreeditkorraldustelt ja otsearveldustelt uutele SEPA maksevahenditele, ning avaldas selle tulemused 2009. aasta septembris. Arutelu kokkuvõte avaldati peadirektoraadi veebilehel[7].

Igal aastal on peetud arutelusid SEPA teemadel Euroopa Ettevõtete Testpaneeli raames. Viimane arutelu peeti 2009. aasta teisel poolel ja sellest võttis osa üle 400 ettevõtte, millest 85 % olid väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted ning 15 % suurettevõtted. 2009. aasta arutelu hõlmas küsimusi varasemate maksevahendite kasutamise järkjärgulise lõpetamise ja SEPA-le ülemineku tähtaja kehtestamise kohta.

Arutelusid pangandussektoriga SEPA otsearvelduse ärimudeli üle on peetud juba mõnda aega. Aruteludes keskenduti mitmepoolse vahendustasuga[8] seotud küsimustele ja selle tulemusel sätestati määruses (EÜ) nr 924/2009 üleminekusätted mitmepoolsete vahendustasude kohta. Sellest hoolimata jätkati arvamuste vahetamist, kuna SEPA otsearvelduse pikaajalist ärimudelit ei olnud sektoris kindlaks määratud. Pankadele juhiste andmiseks tegid komisjon ja Euroopa Keskpank 2009. aasta märtsis ühisavalduse, millele järgnes 2009. aasta novembris komisjoni töödokument[9]. Avalik konsultatsioon kõnealuse dokumendi kohta lõppes 2009. aasta detsembris. Lisaks saatsid komisjoni talitused valitud pankadele 2009. aasta detsembrist 2010. aasta jaanuarini küsimustiku. Selles keskenduti selliste topeltkuludega seotud küsimustele, mis tekivad makseteenuse pakkujatel seoses olemasolevate riigisiseste maksete ja uute ELi SEPA-maksete jaoks vajalike maksesüsteemide ja protseduuride (makseplatvormid) haldamisega. Selleks valiti 19 Euroopa suurimat panka või pangakontserni, mis esindavad kommerts-, hoiu- ja ühistupankasid üheksast riigist. Sarnane küsimustik saadeti maksete töötlejatele ja makseteenuste kasutajatele (peamiselt ettevõtjad), kuid saadud vastustest ei piisanud analüüsiks.

2008–2010 peeti arutelusid ja vahetati arvamusi liikmesriikidega, finantseerimisasutustega, tarbijaorganisatsioonidega ning muude sotsiaal- ja majanduspartneritega, peamiselt olemasolevate jaemaksetealaste nõuandekomiteede (maksesüsteemide turu eksperdirühm, maksete komitee ja riiklike SEPA koordineerimiskomisjonide ELi foorum) raames.

---

6 EL 2020 strateegia raames käsitatakse käesolevat ettepanekut olulise algatusena digitaalarengu tegevuskavas, mille komisjon võttis vastu 2010. aasta mais http://ec.europa.eu/information_society/digital-agenda/documents/digital-agenda-communication-en.pdf.

7 http://ec.europa.eu/internal_market/payments/docs/sepa/feedback_migration-2009_09_29_en.pdf

8 Mitmepoolset vahendustasu maksab saaja makseteenuse pakkuja maksja makseteenuse pakkujale iga otsearveldustehingu eest.

9 Täiendav teave ja kõnealuste dokumentide terviktekst on esitatud järgmisel veebilehel: http://ec.europa.eu/competition/sectors/financial_services/banking.html.

Arutelud, vastused ja sidusrühmade esitatud kirjalikud ettepanekud on aluseks komisjoni analüüsile, mis esitati kahes dokumendis: käesolevale ettepanekule lisatud mõjuhinnangus ja töödokumendis, mis avaldati komisjoni veebilehel ja mille kohta sai 7.–23. juunini 2010 esitada märkusi. Kõnealuses dokumendis käsitleti mitmeid küsimusi, mida tuleb arvesse võtta kohustusliku tähtaja määramisel kreeditkorralduste ja otsearvelduste puhul.

Vastuste kokkuvõte ja nende arvessevõtmine

Kõik sidusrühmad toetasid ettepanekut määrata ELi siduva õigusaktiga tähtaeg täielikuks üleminekuks SEPA-le. Ainult ELi tasandil kehtestatud õigusaktiga saab anda hoogu ELi kreeditkorralduste ja otsearvelduste laiemaks kasutamiseks. Väideti, et SEPA maksevahendid ei peaks mitte ainult täiendama varasemaid maksevahendeid, vaid asendama need.

Kui enamik sidusrühmi pooldas kahe erineva üleminekutähtaja kehtestamist kreeditkorralduste ja otsearvelduste puhul, pooldasid mõned ühtse üleminekutähtaja kehtestamist mõlemale makseteenusele. Pakkumispoole esindajad ja mõned kasutajad toetasid pikema üleminekuperioodi kehtestamist, eelkõige otsearvelduste puhul.

Võttes arvesse konsultatsiooni käigus saadud vastuseid ja muid sektori esindajate seisukohti, korraldas komisjon 17. novembril lõpliku avaliku arutelu, mille raames käsitleti kahte olulist küsimust. Esiteks, kas määrusega tuleks otseselt muuta kohustuslikuks makseteenuste sektoris väljatöötatud makseskeemid, selle asemel, et kasutada kohustuslikel tehnilistel nõuetel põhinevat lähenemisviisi? Teiseks, kas selguse huvides tuleks lisada konkreetsed sätted, mis käsitlevad asjakohast otsearvelduse pikaajalist ärimudelit?

Sisutiheda arutelu tulemusel järeldati, et ELi maksevahendite määratlemiseks on kõige asjakohasem kombineeritud lähenemisviis, mis hõlmab ühtsete standardite ja tehniliste üldnõuete kehtestamist. Kõnealuseid tehnilisi nõudeid tuleks kohaldada kogu makseteenusteahela suhtes, mis kulgeb ühelt makseteenuse kasutajalt teiseni vastavate makseteenuse pakkujate kaudu. Sellega tagatakse, et turu nõudluspoolel (makseteenuste kasutaja) saadakse SEPA-le üleminekust maksimaalne kasu. Samas sooviti pakkumise poolel kasutada olemasolevaid Euroopa pangandussektori väljatöötatud SEPA skeeme.

Paljud sidusrühmad toetavad ettepanekut, mille kohaselt võivad liikmesriigid teha piiratud ajaks erandi teatavatele riiklikele maksetoodetele, mis vastavad teatavatele tingimustele (nt riigisisesed tehingud, turuosa jääb alla künnise), kusjuures pärast erandi kehtivusaja lõppemist tuleb kõigi varasemate toodete kasutamine järk-järgult lõpetada. Teised sidusrühmad eelistaksid alalise erandi kehtestamist, et jätkata selliste eritoodete kasutamist. Ka konsultatsiooni raames saadud vastustes rõhutati korduvalt vajadust määrata kindlaks otsearvelduse pikaajaline ärimudel, mis vastab ELi konkurentsieeskirjadele.

Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine

Konsultatsioonifirmalt Cap Gemini Consulting telliti üksikasjalik uuring SEPA-le ülemineku kulude ja tulude kohta ning selle tulemused avaldati 2008. aasta jaanuaris.

Lisaks avaldas komisjon 2008. aasta augustis sellise uuringu tulemused, mis telliti konsultatsioonifirmalt Van Dijk Consultants, et saada ülevaade SEPA-le ülemineku mõjust tarbijatele.

Mõju hindamine

Komisjon koostas tööprogrammis ettenähtud mõjuhinnangu. Mõjuhinnang koostati tihedas koostöös Euroopa Keskpangaga.

Mõju hindamisel käsitleti SEPA kreeditkorraldustele ja SEPA otsearveldustele aeglast üleminekut, mis on tingitud riiklike varasemate maksevahendite ja SEPA maksevahendite samaaegsest toimimisest. Mõjuhinnangus määratletakse aeglase üleminekuprotsessi algpõhjus: ebakindlus seoses SEPA projekti lõpuleviimisega ja sellega seotud tegurid nagu stiimulite puudumine selliste SEPA toodete väljatöötamiseks, mis täielikult vastaksid kasutajate vajadustele, „esimese tegutseja" ebasoodsast olukorrast tulenev vastumeelsus investeerimiseks ning killustunud nõudluspool, millel on madal SEPA teadlikkus. Samuti kirjeldatakse aeglase ülemineku mõju. Mikrotasandil peavad turuosalised nii pakkumise kui ka nõudluse poolel säilitama mitmed makseplatvormid, mille tulemusel tekivad kõnealuste süsteemide haldamisega seotud topeltkulud ja SEPA investeeringute tootlus jääb negatiivseks. Makrotasandil jääb ELi turu riigipõhise killustatuse tõttu saavutamata mastaabisääst, samuti piirab selline killustatus konkurentsi ja takistab uuendustegevust.

Mõjuhinnangus käsitletakse kolme stsenaariumit: ei sekkuta, täiendavad stiimulid SEPA-le üleminekuks ilma tähtaja kehtestamiseta ning üleminekutähtaja kehtestamine. Mõju hindamisel jõutakse järeldusele, et parim stsenaarium ELi makseturu, Euroopa majanduse ja sidusrühmade jaoks on kehtestada õigusaktiga üleminekukuupäev.

Seejärel uuritakse mõjuhinnangus parimaid tehnilisi võimalusi tähtaja rakendamiseks ja käsitletakse poliitikaalaseid allvariante mitmes valdkonnas.

Võrdlusalus ELi kreeditkorralduste ja otsearvelduste kasutuselevõtuks. Soovitatakse kehtestada tähtaeg selliste tehniliste üldnõuete alusel, mis peavad olema täidetud ELi kreeditkorralduste ja otsearvelduste puhul. Tehnilised nõuded hõlmavad ka olemasolevaid rahvusvahelisi ja Euroopa standardeid.

Tehingute valdkond. Soovitatakse lähenemisviisi, mille puhul kohaldatakse tehnilisi nõudeid koos kindlaks määratud tähtaegadega kogu maksetehingute valdkonnas, st lisaks suunale makseteenuse pakkujalt makseteenuse pakkujale ka suunas kliendilt makseteenuse pakkujale ja makseteenuse pakkujalt kliendile. Ligikaudu 84 miljardit eurot tegevuskulude kokkuhoidu nõudluse poolele sõltub täielikult makseturu lõimumisest väljaspool pankadevahelist turgu.

Toodete määratlemine. Soovitatakse kehtestada tähtaeg ka nišitoodetele, st eriomadustega väiksesummalised kreeditkorraldused ja otsearveldused. Vajalike muudatuste tegemiseks SEPA kreeditkorralduse ja otsearvelduse skeemides tuleb kehtestada üleminekuperiood 3–5 aastat.

Liikmesriikide põhine lähenemine. Soovitatakse võimalust, mille kohaselt kehtestatakse ühtne tähtaeg euroalasse kuuluvatele liikmesriikidele ja hilisem ühtne tähtaeg euroalasse mittekuuluvatele liikmesriikidele. Kuna euroalasse mittekuuluvate liikmesriikide euromaksete osakaal on ligikaudu ainult 2 % euromaksete kogumahust, ei ole euroalasse mittekuuluvate liikmesriikide kiire ja täielik üleminek SEPA projekti edukaks lõpuleviimiseks hädavajalik.

Ülemineku tähtaeg. Soovitatakse allvarianti, mille kohaselt kehtestatakse eri tähtajad: hiljemalt üks aasta pärast määruse jõustumist kreeditkorralduste puhul ja kaks aastat otsearvelduste puhul. Praktilisest küljest tähendab see seda, et sidusrühmadel on alates komisjoni ettepaneku vastuvõtmise kuupäevast SEPA kreeditkorraldustele üleminekuks aega ligikaudu 30 kuud ja SEPA otsearveldustele üleminekuks 42 kuud.

Selgus üleeuroopaliste otsearvelduste pikaajalise ärimudeli osas. Soovitatakse keelustada makseteenuste pakkujate vaheliste mitmepoolsete vahendustasude (ja samalaadse sisu ja mõjuga meetmete) üldine kohaldamine kõigi otsearveldustehingute suhtes. Sellest hoolimata lubataks mitmepoolseid vahendustasusid kohaldada ainult teatavatel tingimustel selliste otsearveldustehingute suhtes, mida ei saa nõuetekohaselt teostada või mida makseteenuste pakkuja tagasi nõuab.

3. ETTEPANEKU ÕIGUSLIK KÜLG

Kavandatud meetmete kokkuvõte

Kreeditkorralduste ja otsearvelduste puhul tehniliste nõuete kehtestamist käsitleva ettepaneku eesmärk on järgmine:

– kehtestada SEPA kreeditkorraldustele ja otsearveldustele üleminekuks eri tähtajad, nähes selleks ette ühtsed standardid ja tehnilised üldnõuded;

– tagada juurdepääs makseteenuste pakkujatele kreeditkorraldustehingute tegemiseks kooskõlas määruse (EÜ) nr 924/2009 artikli 8 lõike 1 kohase juurdepääsunõudega otsearveldustehingute tegemiseks ning maksesüsteemide koostalitlusvõime;

Õiguslik alus

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 114 lõige 1.

Subsidiaarsuse põhimõte

Subsidiaarsuse põhimõtet rakendatakse sedavõrd, kuivõrd ettepanek ei kuulu ELi ainupädevusse.

Liikmesriigid ei suuda ettepaneku eesmärke täielikult saavutada järgmis(t)el põhjus(t)el.

Praegu on peaaegu kõigis liikmesriikides koostatud SEPA-le ülemineku kavad. Kuigi kõik kõnealused kavad toetavad SEPA-le üleminekut, nähakse ainult vähestega neist ette süstemaatiline ja täielik varasemate maksevahendite asendamine teatavaks tähtajaks. Sidusrühmade poolt liikmesriigi tasandil kehtestatud tähtajad erinevad eri liikmesriikides. Ühtse tähtaja puudumine ELi tasandil ning puudulik koordineerimine liikmesriikide ja sidusrühmade vahel võivad parimal juhul põhjustada raskusi SEPA-le üleminekul või halvimal juhul muutuda tõhusat üleminekut takistavaks tõkkeks. Lisaks sõltuvad tähtajad sageli muudest tingimustest. Seetõttu ei soodusta kõnealused kavad piisavalt sujuvat ja terviklikku üleminekut SEPA-le ega ole koordineeritud liikmesriikide vahel.

ELi meetmega saavutatakse ettepaneku eesmärgid paremini järgmistel põhjustel.

Tulenevalt integreeritud makseturu olemusest on vaja kogu ELi hõlmavat lähenemisviisi, kuna standardid, eeskirjad ja protseduurid peavad olema ühtsed kõigis liikmesriikides. See on kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artikliga 3, millega nähakse ette siseturg ning majandus- ja rahaliit, mille omavääring on euro. Ainult Euroopa tasandi lähenemisviisiga, mida koordineeritakse nii pakkumise ja nõudluse poolel, suudetakse ära kasutada tervikliku makseteenustevõrgu eelised. Alternatiiv kogu ELi hõlmavale lähenemisviisile oleks luua mitme- või kahepoolsete kokkulepete süsteem, mis oleks võrreldes ELi tasandil kehtestatava

õigusaktiga keeruline ja mille kulud oleksid suured. Seeparast on sekkumine ELi tasandil kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega.

Seepärast on ettepanek kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega.

Proportsionaalsuse põhimõte

Ettepanek on proportsionaalsuse põhimõttega kooskõlas järgmis(t)el põhjus(t)el.

Käesolev ettepanek ei lähe kaugemale sellest, mis on vajalik selle eesmärkide saavutamiseks.

Kõiki kavandatud eeskirju on hinnatud proportsionaalsuse põhimõtte seisukohast ning nende osas on intensiivselt konsulteeritud, et tagada asjakohane ja proportsionaalne reguleerimine.

Ettepaneku eesmärk on minimeerida muudatuste mõju kõigile sidusrühmadele. Käesoleva määruse lisas loetletud tehnilised nõuded on välja töötatud nii, et see võimaldaks olemasolevate ELi skeemide kohaldamist, piiramata samas paindlikkust ja innovatsiooni.

Lisaks võimaldab ettepanek liikmesriikidel soovi korral kasutada pädevate asutuste määramisel olemasolevaid haldusstruktuure ja –organeid, et seeläbi vähendada kulusid.

Õigusakti valik

Kavandatav vahend: määrus.

Muud vahendid ei oleks asjakohased järgmis(t)el põhjus(t)el.

Tähtaja kehtestamisel üleminekuks ELi kreeditkorraldustele ja otsearveldustele tuleb tagada standardimine tehnilisel tasandil ja maksimaalne ühtlustamine. Selleks sobib paremini määrus kui direktiiv. Tulenevalt maksesektori võrgupõhisest olemusest saab SEPAst täit kasu alles pärast seda, kui on ELi maksevahenditele üle mindud kõigis ELI liikmesriikides. Seoses direktiiviga, mis võimaldab liikmesriikidel ühenduse sätteid erinevalt rakendada, on oht, et praegune makseturu killustatus võib püsima jääda. Lisaks pikendaks see üleminekuperioodi, kuna liikmesriikidel oleks sätete ülevõtmiseks riiklikusse õigusesse vaja lisaaega. Seepärast soovitatakse kasutada SEPA-le ülemineku tähtaja kehtestamiseks õigusliku vahendina määrust.

4. MÕJU EELARVELE

Jättes kõrvale ELi õiguse järgimise tagamisega seotud tavapärased halduskulud, ei mõjuta ettepanek eelarvet, kuna uusi komiteesid ei looda ja rahalisi kohustusi ei võeta. Kuna ka komisjon kasutab märkimisväärselt makseteenuseid, peaks ka tema koos teiste kasutajatega saama kasu SEPA-le üleminekuga kaasnevast teravamast konkurentsist.

5. TÄIENDAV TEAVE

Lihtsustamine

Ettepaneku eesmärk on lihtsustada õigusnorme, koondades artiklis 3 ühtseks sätteks määruse 924/2009 kohase otsearveldustele juurdepääsu käsitleva sätte ja sarnase kreeditkorraldustele

juurdepääsu käsitleva sätte. Maksete käitlemise lihtsustamine annab olulist kasu sidusrühmadele, sealhulgas ametiasutustele, ettevõtjatele ja eraisikutele.

Kuna käesoleva määrusega vähendatakse riigipõhist killustatust ja edendatakse konkurentsi Euroopa makseturul, aitab see lihtsustada makseprotseduure.

Näiteks peaksid SEPA-le üleminekust saama kasu maksevahendeid olulisel määral kasutavad ametiasutused, kuna see lihtsustaks nende makseprotseduure ja võimaldaks makseid tõhusalt automaatselt töödelda. Makseteenuste riigihankemenetlused ELi tasandil peaksid lihtsustuma, kuna potentsiaalsete makseteenuse pakkujate arv suureneb, nende pakkumisi on lihtsam võrrelda ja erinevate riiklike makseformaatide kasutamisest tingitud ebatõhusus peaks kaduma. E-arvete lahenduste ja SEPA koondamine aluseks olevaks makseplatvormiks lihtsustaks ka arvete ja maksete automaatset vastavuskontrolli.

Ametialaselt ja eraelus järjest mobiilsemate tarbijate jaoks kaob standardsete piiriüleste maksete korral vajadus omada mitut maksekontot eri riigis.

Tänu SEPA raames saavutatavale mastaabisäästule ja ühtsetele standarditele muutuksid ELis tehtavad piiriülesed maksed makseteenuste pakkujate ja maksete töötlejate jaoks oluliselt tõhusamaks.

Seniste õigusaktide kehtetuks tunnistamine

Ettepaneku vastuvõtmisel tunnistatakse kehtetuks määruse (EÜ) 924/2009 artikkel 8, mis käsitleb juurdepääsu otsearveldustehingutele. Lihtsustamise ja läbipaistvuse suurendamise eesmärgil koondatakse kõnealuse artikli sätted käesoleva ettepaneku artiklisse 3.

Läbivaatamis-/muutmis-/aegumisklausel

Ettepanek sisaldab läbivaatamisklauslit.

Euroopa Majanduspiirkond

Kavandatud õigusaktis käsitletakse Euroopa Majanduspiirkonnaga seotud küsimust, mistõttu tuleks seda kohaldada ka Euroopa Majanduspiirkonnas.

Ettepaneku üksikasjalik selgitus

Järgnevas lühikokkuvõttes esitatakse käesoleva määruse olulisemad punktid, et lihtsustada otsuste tegemist.

Artiklis 1 (sisu ja reguleerimisala) on sätestatud, et käesolev määrus hõlmab kõiki eurodes tehtavaid kreeditkorraldus- ja otsearveldustehinguid ELis. Määrus ei hõlma teatavat laadi maksetehinguid nagu maksekaarditehingud, rahasiirdeid ja mis tahes telekommunikatsiooni-, digitaal- või IT-seadme abil tehtavad maksetehingud, mis ei tulene kreeditkorraldusest või otsearveldusest. Selleks et edendada konkurentsi ja tõhusust, ei tohiks määrusega jätta turust välja „mittetraditsioonilisi" makseskeeme, eelkõige juhul, kui need põhinevad selliste kombineeritud skeemide eeskirjadel, mis hõlmavad otsearvelduse või kreeditkorralduse elemente. Seega kohaldatakse käesoleva määruse sätteid ainult tehingu aluseks olevate kreeditkorralduste või otsearvelduste suhtes.

Artiklis 2 esitatud mõisteid on kohandatud võimalikult palju direktiivis 2007/64/EÜ kasutatud mõistetega. Võttes arvesse, et määruse reguleerimisala on võrreldes makseteenuste direktiivi reguleerimisalaga oluliselt väiksem, on mõningaid mõisteid käesoleva ettepaneku tarbeks kohandatud.

Artikkel 3 – juurdepääs makseteenuste pakkujatele kreeditkorraldustehingute tegemiseks kooskõlas määruse (EÜ) nr 924/2009 artikli 8 kohase juurdepääsunõudega otsearveldustehingute tegemiseks.

Artikkel 4 – tehniline koostalitlusvõime, mis on vajalik makseskeemide ja -süsteemide sujuvaks toimimiseks, et nad saaksid koos toimida kogu ELis, tuginedes samadele standarditele ja ilma, et turuosalisi takistaksid maksete töötlemisel tehnilised tõkked.

Artikliga 5 ja lisaga (kreeditkorralduste ja otsearvelduste suhtes kohaldatavad tehnilised nõuded) on kehtestatud tähtajad üleminekuks ELi maksevahenditele, muudetud kohustuslikuks teatavad olulised maksesektoris kasutatavad standardid ning määratud kindlaks tehnilised nõuded, mida kohaldatakse nii makseteenuste pakkujate kui ka klientide suhtes.

Artiklis 6 (vahendustasu otsearveldustehingute eest) on sätestatud, et alates 31. oktoobrist 2012 ei võeta riigisiseste ja piiriüleste otsearveldustehingute puhul mitmepoolset vahendustasu tehingu kohta. Kõnealuses artiklis määratakse kindlaks ka R-tehingute puhul võetava vahendustasu (mitme-, kahe- ja ühepoolne) üldtingimused kooskõlas komisjoni 3. novembril 2009 avaldatud töödokumendiga „EÜ asutamislepingu artikli 81 kohaldatavus SEPA otsearveldustena tehtavate mitmepoolsete pankadevaheliste maksete suhtes”.

Artiklit 7 (erandid) kohaldatakse nn varasemate nišitoodete suhtes, mille kasutamine samuti lõpetatakse pärast teatavat üleminekuperioodi.

Artikliga 8 (maksete kättesaadavus) tagatakse, et juhul kui eurodes tehtavat kreeditkorraldust või otsearveldust aktsepteeritakse riigisiseselt, kasutatakse seda ka piiriüleselt eurokontodel tehtavate tehingute puhul.

Artikliga 9 (pädevad asutused) antakse pädevatele asutustele volitused võtta meetmeid, et tagada käesolevas määruses sätestatud kohustuste täitmine.

Artikliga 10 (karistused) nõutakse, et liikmesriigid esitaksid komisjonile andmed karistuste kohta.

Artikliga 11 (kohtuväline kaebuste lahendamise ja kahju hüvitamise menetlus) kehtestatakse liikmesriikidele kohustus luua kohtuvälised kaebuste lahendamise organid, et tagada määruse rakendamisel tekkivate vaidluste lahendamine. Samuti kehtestatakse nõue esitada komisjonile teavet kõnealuste organite ja kohtuvälise kaebuste lahendamise korra kohta.

Artiklitega 12 ja 15 (delegeeritud õigusaktide vastuvõtmine) võimaldatakse tehnilisi nõudeid ajakohastada.

Artikliga 16 (läbivaatamine) kehtestatakse kohustus esitada aruanne, millele võib vajaduse korral lisada muudatusettepaneku.

Artikliga 17 (üleminekusätted) kehtestatakse euroalasse kuuluvatele liikmesriikidele lühem tähtaeg, samas kui euroalasse mittekuuluvate riikide puhul nähakse ette üleminekuperiood, pidades silmas, et eurodes osutatavate maksetehingute maht on kõnealustes riikides väike.

2010/0373 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega kehtestatakse eurodes tehtavatele kreeditkorraldustele ja otsearveldustele tehnilised nõuded ja muudetakse määrust (EÜ) nr 924/2009

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eelkõige selle artiklit 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut[10],

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu riikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust[11],

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust[12],

võttes arvesse Euroopa Keskpanga arvamust[13],

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

(1) Siseturu nõuetekohaseks toimimiseks tuleb luua eurodes tehtavate elektrooniliste maksete integreeritud turg, kus ei tehta vahet riigisisestel ja piiriülestel maksetel. Ühtse euromaksete piirkonna (edaspidi „SEPA”) projekti eesmärk on välja töötada ühtsed ELi maksevahendid, millega asendatakse praegused riiklikud maksevahendid. Üldkasutatavate ja ühtsete maksestandardite, eeskirjade ja tavade kehtestamise ning maksete integreeritud töötlemisega peaks SEPA tagama ELi kodanikele ja ettevõtjatele turvalised, kasutajasõbralikud ja usaldusväärsed eurodes osutatavad makseteenused. Samuti peaks SEPA projekti lõpuleviimine looma soodsad tingimused konkurentsi suurenemiseks makseteenustesektoris, samuti arengutegevuseks ja sujuvaks maksetealaste uuenduste rakendamiseks ELis. Seega peaksid eurodes osutatavad elektroonilised makseteenused suurendama mastaabisäästu, tõhustama tegevust ja tihendama konkurentsi ning seeläbi looma tingimused hindade alanemiseks. Selle mõju peaks olema märkimisväärne eelkõige liikmesriikides, kus maksed on võrreldes teiste liikmesriikidega suhteliselt kallid. Seepärast ei tohiks üleminekuga SEPA-le kaasneda makseteenuste kasutajatele ja eelkõige tarbijatele üldist hinnatõusu.

---

10 ELT C […], […], lk […].
11 ELT C […], […], lk […].
12 ELT C […], […], lk […].
13 ELT C […], […], lk […].

(2) SEPA projekti õnnestumine on majanduslikult, rahaliselt ja poliitiliselt väga oluline. See on täielikult kooskõlas Europa 2020 strateegiaga, mille eesmärk on edendada teadmistel põhinevat majandust, kus heaolu sõltub innovatsioonist ja olemasolevate ressursside tõhusamast kasutamisest. SEPA-le kiire ülemineku olulisust on rõhutatud nii Euroopa Parlamendi 12. märtsi 2009. aasta[14] ja 10. märtsi 2010. aasta[15] resolutsioonides SEPA rakendamise kohta kui ka nõukogu 2. detsembri 2009. aasta järeldustes[16].

(3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. novembri 2007. aasta direktiiviga 2007/64/EÜ (makseteenuste kohta siseturul)[17] on loodud ajakohane õiguslik alus sellise makseteenuste siseturu loomiseks, mille oluline osa on SEPA.

(4) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. septembri 2009. aasta määrusega (EÜ) nr 924/2009 (piiriüleste maksete kohta ühenduses ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 2560/2001)[18] nähakse ette ka mitmed SEPA toimimist hõlbustavad meetmed nagu võrdsete tasude põhimõtte laiendamine piiriülestele otsearveldustehingutele.

(5) Euroopa pangandussektori poolt SEPA algatuse raames isereguleerimiseks võetud meetmetest ei ole piisanud, et edendada üleminekut kreeditkorralduste ja otsearvelduste ELi skeemidele nii pakkumise kui ka nõudluse poolel. Lisaks ei ole kõnealusel isereguleerimisel kohaldatud asjakohaseid juhtimismehhanisme, mis võib osaliselt põhjendada seda, miks üleminek SEPA toodetele on olnud aeglane nõudluse poolel. Ainult kiire ja tervikliku üleminekuga ELi kreeditkorraldustele ja otsearveldustele saadakse integreeritud makseturust täit kasu ning kõrvaldatakse varasemate maksevahendite ja SEPA vahendite samaaegsest kasutamisest tulenevad ülemäärased kulud.

(6) Seepärast tuleks kehtestada eeskirjad, mis hõlmaksid kõiki ELis eurodes tehtavaid kreeditkorraldusi ja otsearveldusi. Samas ei ole praeguses etapis asjakohane hõlmata kaarditehingud, kuna ELi kaardimaksete ühtsed standardid on veel välja töötamisel. Rahasiirded, siseselt töödeldavad maksed, makseteenuste pakkujate vahelised suuremahulised maksetehingud ja mobiilimaksed tuleks kõnealuste eeskirjade reguleerimisalast välja jätta, kuna kõnealused makseteenused ei ole võrreldavad kreeditkorralduste ega otsearveldustega.

(7) Olemas on mitmed maksevahendid (peamiselt maksete tegemiseks Internetis), mille puhul samuti kasutatakse rahvusvahelist pangakontonumbrit IBAN ja panga tunnuskoodi BIC ning mis põhinevad kreeditkorraldustel või otsearveldustel, kuid millel on lisaelemente. Kõnealused skeemid peaksid laienema kaugemale praegustest riigipiiridest ning rahuldama tarbijate vajadusi uuenduslike, turvaliste ja odavate maksevahendite järele. Selleks et mitte jätta turust välja selliseid skeeme, tuleks kreeditkorralduste ja otsearvelduste puhul kohaldatavaid tähtaegasid kohaldada ainult tehingu aluseks olevate kreeditkorralduste või otsearvelduste suhtes.

---

14 P6_TA(2009)0139
15 P7_TA(2010)0057
16 http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ecofin/111670.pdf
17 ELT L 319, 5.12.2007, lk 1.
18 ELT L 266, 9.10.2009, lk 11.

(8) Kreeditkorraldustehingu tegemiseks peab olema juurdepääs saaja kontole. Selleks et edendada kõnealuste maksevahendite kasutuselevõttu, tuleb kogu ELis kehtestada juurdepääsetavuse nõue. Läbipaistvuse parandamiseks tuleks koondada ühte õigusakti kõnealune nõue ja otsearvelduste puhul kohaldatav juurdepääsetavuse kohustus, mis on juba kehtestatud määrusega (EÜ) nr 924/2009.

(9) Tehniline koostalitlusvõime on eeltingimus konkurentsi tagamiseks. Selleks et luua elektrooniliselt eurodes tehtavate maksete integreeritud turg, on esmatähtis tagada, et kreeditkorralduste ja otsearvelduste töötlemist ei takista tehnilised tõkked ning et maksetehingud tehakse skeemide alusel, mille põhieeskirju järgivad enamus makseteenuste pakkujaid enamusest liikmesriikidest ja mis on samad nii riigisiseste kui ka piiriüleste kreeditkorralduste ja otsearvelduste puhul. Kui välja on töötatud mitu sellist skeemi või kui selliste maksete töötlemiseks kasutatakse mitut maksesüsteemi, peaksid kõnealused skeemid ja süsteemid olema koostalitlusvõimelised, nii et kõik makseteenuse pakkujad ja kasutajad saavad ELi ühtsetest euromaksetest kasu.

(10) Esmatähtis on määratleda tehnilised nõuded, millega üheselt määratakse kindlaks elemendid, mida peavad koostalitlusvõime tagamiseks järgima asjakohase juhtimiskorra kohaselt välja töötatavad ELi makseskeemid. Sellised tehnilised nõuded ei tohiks piirata paindlikkust ega innovatsiooni, vaid peaksid olema neutraalsed ja avatud võimalikele uuendustele makseturul. Kõnealuste nõuete väljatöötamisel tuleks võtta arvesse kreeditkorralduste ja otsearvelduste eriomadusi, eelkõige seoses maksesõnumis sisalduvate andmetega. Eelkõige otsearvelduste puhul peaksid kõnealused nõuded hõlmama ka meetmeid, mille eesmärk on suurendada makseteenuse kasutajate usaldust selliste maksevahendite vastu.

(11) Tehniline standardimine on võrgustike (nt ELi makseturg) lõimumise nurgakivi. Rahvusvaheliste või Euroopa standardiasutuste väljatöötatud standardid peaksid alates teatavast kuupäevast olema kohustuslikud kõigi asjakohaste tehingute puhul. Maksete puhul hõlmavad kõnealused standardid rahvusvahelist pangakontonumbrit (IBAN), panga tunnuskoodi (BIC) ja finantstehinguid käsitlevate sõnumite standardit (ISO 20022 XML standard). Täieliku koostalitlusvõime tagamiseks ELis on seepärast oluline, et kõik makseteenuse pakkujad kasutaksid kõnealuseid standardeid. Eelkõige peaksid liikmesriigid vajaduse korral laiaulatuslike teavitamis- ja lihtsustamismeetmete abil edendama IBANi ja BICi kohustuslikku kasutamist, et soodustada sujuvat ja probleemideta üleminekut üleeuroopalistele kreeditkorraldustele ja otsearveldustele, eelkõige tarbijate puhul.

(12) Asjakohane on kehtestada tähtajad, mil kõik kreeditkorraldused ja otsearveldused peavad vastama kõnealustele tehnilistele nõuetele, ja jätta turg samas avatuks edasiarendustele ja uuendustele.

(13) Selleks et võtta arvesse kreeditkorralduste ja otsearvelduste vahelisi erinevusi, tuleks kehtestada erinevad üleminekutähtajad. Kuna ELi kreeditkorraldustel ja otsearveldustel on erinev valmisolekuaste ja kuna otsearveldus on kreeditkorraldusest keerulisem maksevahend, on üleminekul ELi otsearveldustele vaja oluliselt rohkem ressursse kui ELi kreeditkorralduste puhul.

(14) Esmatähtis on reguleerida otsearvelduste puhul mitmepoolset vahendustasu, et luua makseteenuse pakkujatele neutraalsed konkurentsitingimused ja seega aidata kaasa otsearvelduste ühtse turu tekkele. Iga otsearveldustehingu kohta võetav mitmepoolne

vahendustasu piirab konkurentsi makse saajate pankade vahel ja suurendab tasu, mida sellised pangad võtavad saajatelt, põhjustades seega maksjate jaoks varjatud hinnatõusu. Kui tehingu kohta võetavate mitmepoolsete vahendustasude puhul objektiivseid tõhususargumente ei ole või need on piiratud, võiksid mitmepoolsed vahendustasud selliste tehingute puhul, mis lükatakse tagasi, mille tegemisest keeldutakse, mis saadetakse tagasi või pööratakse tagasi (R-tehingud), aidata tõhusalt jaotada kulusid ühtsel turul. Seepärast oleks kasulik luua tõhus üleeuroopaline otsearvelduste turg, et keelustada mitmepoolse vahendustasu võtmine otsearveldustehingutelt. Sellest hoolimata tuleks lubada mitmepoolse vahendustasu võtmist R-tehingutelt, eeldusel, et täidetud on teatavad tingimused. Igal juhul tuleks eeskirju kohaldada nii, et see ei piiraks ELi toimimise lepingu artiklite 101 ja 102 kohaldamist R-tehingutelt võetavate mitmepoolsete vahendustasude suhtes.

(15) Seepärast tuleks ajaliselt piirata võimalust võtta riigisiseste ja piiriüleste otsearveldustehingute puhul mitmepoolset vahendustasu ning sätestada R-tehingutelt võetava vahendustasu kohaldamise üldtingimused.

(16) Mõnes liikmesriigis kasutatakse teatavaid varasemaid maksevahendeid, mis on kreeditkorraldused või otsearveldused, kuid millel on sageli ajaloolistel või õiguslikel põhjustel teatavad eriomadused. Kuna selliste toodetega tehtavate tehingute suurus on tavaliselt väga väike, võib neid liigitada nišitoodeteks. Selliste nišitoodete puhul kohaldatav üleminekuperiood, mis on piisavalt pikk, et minimeerida ülemineku mõju makseteenuse kasutajatele, peaks aitama turu mõlemal poolel keskenduda eelkõige kreeditkorralduste ja otsearvelduste põhiosale ning seega saada ELi integreeritud makseturust võimalikult palju kasu varem.

(17) Maksete siseturu praktiliseks toimimiseks on oluline tagada, et maksjad (nt ettevõtjad või ametiasutused) saavad saata kreeditkorraldusi saajate maksekontodele, mis on avatud makseteenuse pakkujate juures, kes asuvad teises liikmesriigis ja kellele on käesoleva määruse kohaselt juurdepääs.

(18) Pädevatel asutustel peaksid olema volitused võtta oma järelevalvekohustuste tõhusaks täitmiseks kõik vajalikud meetmed, et tagada käesoleva määruse järgimine makseteenuse pakkujate poolt.

(19) Liikmesriigid peaksid sätestama siseriiklikus õiguses tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad karistused juhuks, kui ei täideta käesolevat määrust.

(20) Selleks et tagada käesoleva määruse ebaõigest kohaldamisest tingitud kahju hüvitamine, peaksid liikmesriigid kehtestama piisavad ja tõhusad kohtuvälised kaebe- või hagimenetlused, et lahendada asjaomaseid vaidlusi.

(21) On soovitav, et komisjon esitaks aruande käesoleva määruse sätete tõhususe kohta.

(22) Komisjonil peaksid olema volitused võtta kooskõlas asutamislepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte seoses kreeditkorralduste ja otsearvelduste suhtes kohaldatavate tehniliste nõuete ajakohastamisega.

(23) Kuna euroalasse mittekuuluvates liikmesriikides asuvad makseteenuse pakkujad peaksid tegema rohkem ettevalmistustööd, tuleks sellistele makseteenuse pakkujatele teha teatavaks perioodiks erand kõnealustest tehnilistest nõuetest.

(24) Õiguskindluse tagamiseks on asjakohane ühtlustada määruse (EÜ) nr 924/2009 artiklite 6 ja 7 kohased vahendustasu suhtes kohaldatavad tähtajad käesoleva määruse sätetega.

(25) Määrust (EÜ) nr 924/2009 tuleks vastavalt muuta.

(26) Käesoleva määruse alusel isikuandmete töötlemise suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiivi 95/46/EÜ üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta[19].

(27) SEPA makseid ja ülekandeid käsitlevad sõnumid jäävad välja Euroopa Liidu ja Ameerika Ühendriikide vahel 8. juulil 2010. aastal sõlmitud sellise lepingu reguleerimisalast, mis käsitleb finantstehinguid käsitlevate sõnumiandmete töötlemist ja edastamist Euroopa Liidust Ameerika Ühendriikidesse terroristide rahastamise jälgimise programmi raames[20].

(28) Kuna käesoleva määruse eesmärke ei suuda liikmeriigid täielikult saavutada ning meetmete ulatuse ja mõju tõttu on neid parem saavutada ELi tasandil, võib EL võtta meetmeid kooskõlas ELi lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1
Sisu ja reguleerimisala

1. Käesoleva määrusega sätestatakse Euroopa Liidus eurodes tehtavate kreeditkorralduste ja otsearvelduste eeskirjad, mida kohaldatakse juhul, kui nii maksja makseteenuse pakkuja ja saaja makseteenuse pakkuja asuvad ELis või kui maksetehingut teeb ainult üks ELis asuv makseteenuse pakkuja.

2. Käesolevat määrust ei kohaldata järgmiste tehingute suhtes:

   a) makseteenuse pakkuja siseselt tehtud maksetehingud ja makseteenuste pakkujate vahel oma arvel tehtavad makstehingud;

   b) suuremahuliste maksete süsteemide (*large value payment systems*) kaudu töödeldud ja arveldatud maksetehingud, mille puhul makse algataja ja makse lõplik saaja on makseteenuste pakkuja;

   c) maksetehingud, mis tehakse maksekaardiga, sealhulgas sularaha väljavõtmine teel maksekontolt, kui need ei tulene kreeditkorraldusest või otsearveldusest, mis tehakse riigisisese kontonumbriga (basic bank account number – BBAN)i või rahvusvahelist pangakontonumbriga (IBAN) kontolt või kontole;

---

19 EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31.
20 ELT L 195, 27.7.2010, lk 1.

d) mis tahes telekommunikatsiooni-, digitaal- või IT-seadme abil tehtavad maksetehingud, kui need ei tulene kreeditkorraldusest või otsearveldusest, mis tehakse BBANi või IBANi tunnusnumbriga kontolt või kontole;

e) rahasiirde tehingud, mille puhul saadakse maksjalt raha maksja või saaja nimel maksekontot avamata ning mille ainsaks eesmärgiks on kanda vastav summa üle saajale või mõnele teisele makseteenuse pakkujale, kes tegutseb saaja nimel, ja/või kui see raha saadakse saaja nimel ning tehakse talle kättesaadavaks.

3. Kui makseskeemid põhinevad kreeditkorralduste või otsearvelduste abil tehtavatel maksetehingutel, kuid neil on lisaks lisaelemente, kohaldatakse käesolevat määrust ainult aluseks olevate kreeditkorralduste ja otsearvelduste suhtes.

Artikkel 2
Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

(1) „kreeditkorraldus” – makseteenus, mille eesmärk on krediteerida makse saaja maksekontot, kui maksetehingu või järjestikused maksetehingud on algatanud maksja makseteenuse pakkujale antud volituse alusel;

(2) „otsearveldus” – makseteenus, mille eesmärk on debiteerida maksja maksekontot, kui maksetehingu on algatanud saaja maksja volituse alusel;

(3) „maksja” – füüsiline või juriidiline isik, kellel on maksekonto ja kes teeb sellelt maksekontolt maksekäsundi;

(4) „saaja” – füüsiline või juriidiline isik, kes peaks olema maksetehinguga ülekantava raha saaja;

(5) „maksekonto” – ühe või mitme makseteenuse kasutaja nimel olev konto, mida kasutatakse maksetehingute tegemiseks;

(6) „maksesüsteem” – ametlikel standarditel ja ühtsetel eeskirjadel põhinev arveldussüsteem maksetehingute töötlemiseks, kliiringuks ja/või arveldamiseks;

(7) „makseskeem” – maksete tegemiseks kasutatavad eeskirjad, tavad ja standardid, mis on eraldatud mis tahes infrastruktuurist või maksesüsteemist, mis toetab selle toimimist liikmesriikide siseselt ja üleselt;

(8) „makseteenuse pakkuja” – direktiivi 2007/64/EÜ artikli 1 lõikes 1 osutatud mis tahes kategooriasse kuuluv isik ning kõnealuse direktiivi artiklis 26 osutatud juriidiline või füüsiline isik, välja arvatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/48/EÜ[21] artiklis 2 loetletud asutused, kelle suhtes liikmesriigid kohaldavad direktiivi 2007/64/EÜ artikli 2 lõike 3 kohast erandit;

[21] ELT L 177, 30.6.2006, lk 1.

(9) „makseteenuse kasutaja” – füüsiline või juriidiline isik, kes kasutab makseteenust maksja või saaja või mõlemana;

(10) „maksetehing” – maksja või saaja algatatud rahaülekandetoiming, mis ei olene makse aluseks olevatest mis tahes kohustustest maksja ja saaja vahel;

(11) „maksekorraldus” – makseteenuse pakkujale maksja või saaja antud juhis maksetehingu täitmiseks;

(12) „vahendustasu” – maksja makseteenuse pakkuja ja saaja makseteenuse pakkuja vahel makstav tasu iga otsearveldustehingu eest;

(13) „mitmepoolne vahendustasu” – makseteenuse pakkujate vahel sõlmitud ühise kokkuleppe alusel kehtestatud vahendustasu;

(14) „BBAN” – maksekonto tunnusnumber, millega üheselt identifitseeritakse konkreetne konto koos konkreetse makseteenuste pakkujaga liikmesriigis ja mida saab kasutada ainult riigisiseste tehingute tegemiseks;

(15) „IBAN” – rahvusvaheline maksekonto tunnusnumber, millega üheselt identifitseeritakse konkreetne konto koos konkreetse makseteenuste pakkujaga liikmesriigis ja mille elemendid on kindlaks määratud Rahvusvahelise Standardiorganisatsiooni kehtestatud standardiga ISO 13616;

(16) „BIC” – kood, millega üheselt identifitseeritakse makseteenuse pakkuja ja mille elemendid on kindlaks määratud Rahvusvahelise Standardiorganisatsiooni kehtestatud standardiga ISO 13616;

(17) „ISO 20022 XML standard” – Rahvusvahelise Standardiorganisatsiooni kehtestatud standard finantstehinguid käsitlevate sõnumite väljatöötamiseks, mis hõlmab maksetehingute füüsilist esitamist XML süntaksis kooskõlas ELi selliste maksetehingute skeemide ärieeskirjade ja rakendussuunistega, mis kuuluvad käesoleva määruse reguleerimisalasse.

Artikkel 3
Juurdepääs

Makseteenuse pakkujale, kellele on juurdepääs eurodes nomineeritud riigisiseste otsearveldus- või kreeditkorraldustehingute või mõlemat laadi tehingute tegemiseks teataval maksekontol, on kooskõlas makseskeemi eeskirjadega juurdepääs ka selliste otsearveldus- ja/või kreeditkorraldustehingute tegemiseks, mis on algatatud mis tahes liikmesriigis asuva makseteenuste pakkuja vahendusel.

Artikkel 4
Koostalitlusvõime

1. Makseteenuse pakkujad teevad kreeditkorraldus- ja otsearveldustehingud sellise makseskeemi alusel, mis vastab järgmistele tingimustele:

a) eeskirjad on samad nii riigisiseste kui ka piiriüleste kreeditkorraldus- ja otsearveldustehingute puhul liikmesriikide üleselt ja siseselt;

b) skeemi osalised moodustavad enamiku makseteenuste pakkujatest enamikus liikmesriikides.

2. Maksesüsteemid ja vajaduse korral makseskeemid on tehniliselt koostalitlusvõimelised tänu selliste standardite kasutamisele, mille on välja töötanud rahvusvahelised või Euroopa standardiasutused.

3. Kreeditkorralduste ja otsearvelduste töötlemist ei takista tehnilised tõkked.

Artikkel 5
Kreeditkorralduste ja otsearvelduste suhtes kohaldatavad nõuded

1. Hiljemalt [12 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist – *sisestada konkreetne kuupäev*] tehakse kreeditkorraldused vastavalt lisa punktides 1 ja 2 sätestatud tehnilistele nõuetele.

2. Hiljemalt [24 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist – *sisestada konkreetne kuupäev*] tehakse otsearveldused vastavalt artiklile 6 ning lisa punktides 1 ja 3 sätestatud tehnilistele nõuetele.

3. Olenemata lõigetest 1 ja 2 võivad liikmesriigid kehtestada lõigetes 1 ja 2 osutatud tähtaegadest lühema tähtaja.

4. Komisjon võib kõnealust lisa muuta, et võtta arvesse tehnilist arengut ja turusuundumusi. Kõnealused meetmed kehtestatakse delegeeritud õigusaktidega artiklis 12 sätestatud korras.

Artikkel 6
Vahendustasu otsearveldustehingute eest

1. Ilma et see piiraks lõike 2 kohaldamist, ei võeta otsearveldustehingute puhul mitmepoolset vahendustasu otsearveldustehingu kohta või muud kokkulepitud tasu, millel on sarnane eesmärk või mõju.

2. Makseteenuse pakkujate tehtavate otsearveldustehingute puhul, mis lükatakse tagasi, mille tegemisest keeldutakse, mis saadetakse tagasi või pööratakse tagasi (R-tehingud), võib kohaldada mitmepoolseid vahendustasusid, eeldusel, et täidetud on järgmised tingimused:

a) korra eesmärk on tõhusalt kanda kulud osapoolele kes R-tehingu põhjustas, võttes samas arvesse tehingukulusid ja eesmärki kaitsta tarbijaid;

b) tasu on rangelt kulupõhine;

c) R-tehingutelt võetav tasu ei ületa R-tehingute käitlemise tegelikke kulusid, mida kannab kõige kulutõhusam võrreldav makseteenuse pakkuja, kes on mitmepoolses kokkuleppes osalejate hulgas representatiivne tehingumahu ja teenuste laadi osas;

d) tasu kohaldamisel vastavalt punktidele a, b ja c ei nõua makseteenuse osutajad oma vastavatelt makseteenuse kasutajatelt lisatasu seoses kuludega, mis on kaetud kõnealuse vahendustasuga;

e) ühisele kokkuleppele ei tohi olla praktilist ega majanduslikult põhjendatud alternatiivi, mis võimaldaks samaväärset või tõhusamat R-tehingute käitlemist, millega kaasnevad kliendi jaoks madalamad või võrdsed kulud.

Esimese lõigu kohaldamisel võetakse R-tehingute tasude arvutamisel arvesse ainult neid kulukategooriad, mis on otseselt ja üheselt seotud R-tehingute käitlemisega. Kõnealused kulud määratakse täpselt kindlaks. Kulude jaotus, sealhulgas iga kulukomponent eraldi, nähakse ette ühises kokkuleppes, et oleks võimalik kulusid lihtsalt kontrollida ja järgida;

3. Lõiget 1 ning lõike 2 punktides a, b ja d sätestatud tingimusi kohaldatakse ka muude kahe- ja ühepoolsete kokkulepete suhtes, millel on sarnane eesmärk või mõju.

Artikkel 7
Erandid

1. Liikmesriigid võivad lubada oma pädevatel asutustel kohaldada erandit kõigist artikli 5 lõigetes 1, 2 ja 3 sätestatud nõuetest või mõnest kõnealusest nõudest kuni [36 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist – *sisestada konkreetne kuupäev*] selliste kreeditkorraldus- või otsearveldustehingute suhtes, mille turuosa kokku on Euroopa Keskpanga poolt igal aastal avaldatava ametliku maksestatistika kohaselt vähem kui 10 % vastavalt kreeditkorraldus- või otsearveldustehingute koguarvust asjaomases liikmesriigis.

2. Liikmesriigid võivad lubada oma pädevatel asutustel kohaldada erandit kõigist artikli 5 lõigetes 1, 2 ja 3 sätestatud nõuetest või mõnest kõnealusest nõudest kuni [60 kuud käesoleva määruse jõustumist – *sisestada konkreetne kuupäev*] selliste maksetehingute suhtes, mis on algatatud müügikohas maksekaardiga ja mille tulemuseks on otsearveldus BBANi või IBANi tunnusnumbriga kontolt.

3. Kui liikmesriik lubab oma pädevatel asutustel kohaldada lõigetes 1 ja 2 osutatud erandit, teatab ta sellest komisjonile [kuue kuu jooksul pärast käesoleva määruse jõustumist – *sisestada konkreetne kuupäev*]. Liikmesriik teatab komisjonile edaspidi viivitamata kõigist järgnevatest muudatustest.

Artikkel 8
Maksete kättesaadavus

1. Maksja, kes kasutab kreeditkorraldust raha ülekandmiseks oma maksekontolt teistele maksekontodele, mis on avatud samas liikmesriigis asuva makseteenuste pakkuja juures, ei keeldu tegemast kreeditkorraldust maksekontole, mis on avatud teises liikmesriigis asuva makseteenuste pakkuja juures, kellele on juurdepääs vastavalt artiklile 3.

2. Saaja, kes kasutab otsearveldust raha saamiseks oma maksekontole teistelt maksekontodelt, mis on avatud samas liikmesriigis asuva makseteenuste pakkuja juures, ei keeldu saamast otsearveldust maksekontodelt, mis on avatud teises

liikmesriigis asuva makseteenuste pakkuja juures, kellele on juurdepääs vastavalt artiklile 3.

Artikkel 9
Pädevad asutused

1. Liikmesriigid määravad käesoleva määruse täitmise eest vastutavateks pädevateks asutusteks ametiasutused või riiklike õigusaktide alusel tunnustatud asutused või riiklike õigusaktide alusel otseselt selleks volitatud ametiasutused, sealhulgas liikmesriikide keskpangad. Liikmesriigid võivad määrata olemasolevad organid tegutsema pädevate asutustena.

2. Liikmesriigid teatavad komisjonile lõikes 1 osutatud pädevad asutused [kuue kuu jooksul pärast käesoleva määruse jõustumist – *sisestada konkreetne kuupäev*]. Nad teatavad komisjonile viivitamata kõigist kõnealuste asutustega seotud olulistest muutustest.

3. Liikmesriigid tagavad, et lõikes 1 osutatud pädevatel asutustel on oma ülesannete täitmiseks kõik vajalikud volitused. Kui käesolevas määruses käsitletud küsimustega tegeleb liikmesriigi territooriumil mitu pädevat asutust, tagab liikmesriik nende asutuste tiheda koostöö, et nad saaksid oma ülesandeid tõhusalt täita.

4. Pädevad asutused teostavad tõhusat kontrolli määruse täitmise üle ja võtavad kõik vajalikud meetmeid, et tagada määruse täitmine.

Artikkel 10
Karistused

Liikmesriigid kehtestavad [kuue kuu jooksul pärast käesoleva määruse jõustumist – *sisestada konkreetne kuupäev*] eeskirjad karistuste kohta, mida kohaldatakse käesoleva määruse rikkumise korral, ning võtavad nende rakendamiseks kõik vajalikud meetmed. Kõnealused karistused on tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Liikmesriigid teatavad komisjonile kõnealustest eeskirjadest [12 kuu jooksul pärast käesoleva määruse jõustumist – *sisestada konkreetne kuupäev*] ja annavad viivitamata teada kõikidest nende hilisematest muudatustest.

Artikkel 11
Kohtuväline kaebuste lahendamise ja kahju hüvitamise menetlus

1. Liikmesriigid kehtestavad asjakohase ja tõhusa kohtuvälise kaebuste lahendamise ja kahju hüvitamise menetluse, et lahendada makseteenuse kasutajate ja makseteenuse pakkujate vahelisi vaidlusi, mis tulenevad käesoleva määruse kohaldamisest. Selleks määravad liikmesriigid olemasolevad asutused, kui see on asjakohane, või loovad uued asutused.

2. Liikmesriigid teatavad komisjonile lõikes 1 osutatud asutused [kuue kuu jooksul pärast käesoleva määruse jõustumist – sisestada konkreetne kuupäev]. Nad teatavad komisjonile viivitamata kõigist kõnealuste asutustega seotud edasistest muutustest.

Artikkel 12
Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse määramata ajaks õigus võtta vastu artikli 5 lõikes 4 osutatud delegeeritud õigusakte. Kiireloomulistel juhtudel võib kohaldada artiklit 15.

2. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

3. Komisjonile antud õiguse suhtes võtta vastu delegeeritud õigusakte kohaldatakse artiklites 13 ja 14 sätestatud tingimusi.

Artikkel 13
Delegeerimise tagasivõtmine

1. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 5 lõikes 4 osutatud volituste delegeerimise tagasi võtta.

2. Institutsioon, kes on algatanud sisemenetluse, et otsustada delegeeritud volituste tagasivõtmise üle, püüab sellest teatada teisele institutsioonile ja komisjonile mõistliku aja jooksul enne lõpliku otsuse tegemist, viidates delegeeritud volitustele, mille ta võib tagasi võtta, ja tagasivõtmise põhjustele.

3. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub kohe või otsuses osutatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust. Kõnealune otsus avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 14
Delegeeritud õigusaktide suhtes vastuväidete esitamine

1. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad delegeeritud õigusakti suhtes vastuväiteid esitada kahe kuu jooksul alates õigusakti teatavakstegemisest. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega ühe kuu võrra.

2. Kui pärast selle tähtaja möödumist ei ole Euroopa Parlament ega nõukogu delegeeritud õigusakti suhtes vastuväiteid esitanud, avaldatakse see *Euroopa Liidu Teatajas* ning jõustub aktis nimetatud kuupäeval.

   Delegeeritud õigusakt võidakse avaldada *Euroopa Liidu Teatajas* ja see võib jõustuda enne kõnealuse ajavahemiku lõppu, kui nii Euroopa Parlament kui ka nõukogu on komisjoni teavitanud sellest, et nad ei kavatse esitada vastuväiteid.

3. Kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab vastu võetud delegeeritud õigusakti suhtes vastuväiteid, õigusakt ei jõustu. Vastuväiteid esitanud institutsioon põhjendab delegeeritud õigusakti suhtes esitatud vastuväiteid.

Artikkel 15
Kiirmenetlus

1. Kiirmenetluse korras vastuvõetud delegeeritud õigusakt jõustub viivitamata ja seda kohaldatakse seni, kuni selle suhtes ei esitata lõike 2 kohaselt vastuväiteid. Kui õigusakt Euroopa Parlamendile ja nõukogule teatavaks tehakse, tuleb ühtlasi põhjendada kiirmenetluse rakendamise vajadust.

2. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad kuue nädala jooksul alates õigusakti teatavakstegemisest delegeeritud õigusakti suhtes vastuväiteid esitada. Sellisel juhul õigusakti kohaldamine peatatakse. Vastuväiteid esitanud institutsioon põhjendab delegeeritud õigusakti suhtes esitatud vastuväiteid.

Artikkel 16
Läbivaatamine

Komisjon esitab [kolme aasta jooksul pärast käesoleva määruse jõustumist – *sisestada konkreetne kuupäev*] Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Euroopa Keskpangale aruande käesoleva määruse kohaldamise kohta ning lisab aruandele vajaduse korral ettepaneku.

Artikkel 17
Üleminekusätted

1. Makseteenuse pakkujad, kes asuvad liikmesriigis, mille omavääring ei ole euro, täidavad artikli 3 sätteid 31. oktoobriks 2014. Kui sellises liikmesriigis võetakse euro omavääringuna kasutusele enne 1. novembrit 2013, täidab kõnealuses liikmesriigis asuv makseteenuse pakkuja artikli 3 sätteid ühe aasta jooksul alates kuupäevast, mil asjaomane liikmesriik liitus euroalaga.

2. Makseteenuse pakkujad, kes asuvad liikmesriigis, mille omavääring ei ole euro, täidavad artiklis 4 ja lisa punktides 1 ja 2 sätestatud nõuded eurodes tehtavate kreeditkorralduste puhul ning artiklis 4 ja lisa punktides 1 ja 3 sätestatud nõuded eurodes tehtavate otsearvelduste puhul [nelja aasta jooksul pärast käesoleva määruse jõustumist – *sisestada konkreetne kuupäev*]. Kui sellises liikmesriigis võetakse euro omavääringuna kasutusele enne [kolme aasta möödumist käesoleva määruse jõustumisest – *sisestada konkreetne kuupäev*], täidab kõnealuses liikmesriigis asuv makseteenuse pakkuja kõnealused nõuded ühe aasta jooksul alates kuupäevast, mil asjaomane liikmesriik liitus euroalaga.

Artikkel 18
Määruse (EÜ) nr 924/2009 muutmine

Määrust (EÜ) nr 924/2009 muudetakse järgmiselt.

1. Artiklis 6 asendatakse tekst „enne 1. novembrit 2012” tekstiga „enne [24 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist – *sisestada konkreetne kuupäev*]”.

2. Artiklit 7 muudetakse järgmiselt:

a) lõikes 1 asendatakse tekst „enne 1. novembrit 2012” tekstiga „enne [24 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist – *sisestada konkreetne kuupäev*]”;

b) lõikes 2 asendatakse tekst „enne 1. novembrit 2012” tekstiga „enne [24 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist – *sisestada konkreetne kuupäev*]”;

c) lõikes 3 asendatakse tekst „enne 1. novembrit 2012” tekstiga „enne [24 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist – *sisestada konkreetne kuupäev*]”.

3. Artikkel 8 jäetakse välja.

Artikkel 19
Jõustumine

Käesolev määrus jõustub *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamisele järgneval päeval.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel	*Nõukogu nimel*
President	*eesistuja*

LISA
TEHNILISED NÕUDED (ARTIKKEL 5)

(1) **Kreeditkorraldus- ja otsearveldustehingute** suhtes kohaldatakse järgmisi tehnilisi nõudeid.

(a) Makseteenuse pakkujad ja makseteenuse kasutajad kasutavad maksekonto identifitseerimiseks rahvusvahelist pangakontonumbrit IBAN, olenemata sellest, kas nii maksja makseteenuse pakkuja kui ka saaja makseteenuse pakkuja või maksetehingus ainukesena osalev makseteenuse pakkuja asuvad samas liikmesriigis või kas üks makseteenuse pakkuja asub teises liikmesriigis.

(b) Makseteenuse pakkujad kasutavad maksetehingu edastamisel teisele makseteenuse pakkujale või maksesüsteemile ISO 20022 XML standardil põhinevat sõnumivormingut.

(c) Kui makseteenuse kasutaja algatab või saab üksikülekande, mis on edastamiseks kokku koondatud, kasutatakse ISO 20022 XML standardil põhinevat sõnumivormingut.

(d) Ülekande andmete väli mahutab vähemalt 140 tähemärki. Makseskeem võib võimaldada kasutada rohkem tähemärke, välja arvatud juhul, kui teabe edastamiseks kasutataval seadmel on tähemärkidega seotud tehnilised piirangud; sel juhul kohaldatakse kõnealust tehnilist piirangut.

(e) Käesoleva lisa punktide 2 ja 3 kohaselt esitatud ülekandealane kontrollteave ja muud andmed edastatakse makseahelas ühelt makseteenuse pakkujalt teisele terviklikult ja muutmata kujul.

(f) Kui andmed on kättesaadavad elektrooniliselt, peaksid maksetehingud võimaldama täisautomaatset elektroonilist töötlemist protsessi kõigis etappides kogu makseahela ulatuses (täisautomaatne töötlus), mis võimaldab kogu makseprotsessi viia läbi elektrooniliselt, ilma et tuleks andmeid ümberkodeerida või manuaalselt sekkuda. See kehtib võimaluse korral ka kreeditkorraldus- ja otsearveldustehingute erikäitlemise korral.

(g) Makseskeemidega ei kehtestata kreeditkorraldus- ja otsearveldustega tehtavate maksete alammäära.

(h) Makseskeemid ei ole kohustatud täitma kreeditkorraldusi ja otsearveldusi, mille maht ületab 999 999 999,99 eurot.

(2) Lisaks punktis 1 osutatud nõuetele kohaldatakse **kreeditkorraldustehingute** suhtes järgmisi nõudeid.

(a) Kreeditkorralduste saaja edastab iga kreeditkorraldusnõude korral maksjatele oma rahvusvahelise pangakontonumbri IBAN ja makseteenuse pakkuja BIC-koodi.

(b) Kooskõlas direktiivi 95/46/EÜ rakendavates riiklikes õigusaktides sätestatud kohustustega esitab maksja oma makseteenuse pakkujale kohustuslikud

andmed, mis edastatakse makseahela kaudu saajale. Kõnealused kohustuslikud andmed hõlmavad järgmist:

i) maksja nimi ja/või maksja konto IBAN;

ii) kreeditkorralduse summa;

iii) saaja konto IBAN;

iv) saaja nimi;

v) vajaduse korral ülekandealane teave.

(c) Lisaks esitab maksja makseteenuse pakkuja saaja makseteenuse pakkujale järgmised kohustuslikud andmed:

i) maksja makseteenuse pakkuja BIC-kood (kui maksetehingus osalevad makseteenuste osutajad ei ole kokku leppinud teisiti);

ii) saaja makseteenuse pakkuja BIC-kood (kui maksetehingus osalevad makseteenuste osutajad ei ole kokku leppinud teisiti);

iii) makseskeemi tunnuskood;

iv) kreeditkorralduse arvelduskuupäev;

v) maksja makseteenuse pakkuja kreeditkorraldussõnumi viitenumber.

(3) Lisaks punktis 1 osutatud nõuetele kohaldatakse **otsearveldustehingute** suhtes järgmiseid nõudeid.

(a) Maksja edastab oma konto IBANi ja vajaduse korral oma makseteenuse pakkuja BIC-koodi makse saajale ainult üks kord enne esimest otsearveldustehingut.

(b) Saaja saadab oma makseteenuse pakkujale volitust käsitleva teabe esimese otsearveldustehingu ja ühekordse otsearveldustehingu ning iga järgneva otsearveldustehingu puhul. Saaja makseteenuse pakkuja saadab sellise volitust käsitleva teabe maksja makseteenuse pakkujale iga otsearveldustehingu puhul.

(c) Maksjal on võimalus nõuda, et makseteenuse pakkuja piiraks otsearvelduste kogumist teatava summa või ajavahemikuga või mõlemaga.

(d) Kui maksja ja saaja vahelise kokkuleppe kohaselt ei kohaldata tagasimakseõigust, kontrollib maksja makseteenuse pakkuja maksja taotlusel iga otsearveldustehingut, veendumaks, et esitatud otsearveldustehingu summa vastab volituse kohasele summale, ja debiteerib seejärel maksja kontot volitust käsitleva teabe alusel.

(e) Maksjal on võimalus nõuda, et tema makseteenuse pakkuja blokeeriks mis tahes otsearveldused tema kontol või mis tahes ühelt või mitmelt konkreetselt saaja algatatud otsearveldused, või lubada otsearveldusi ainult ühelt või mitmelt konkreetselt saajalt.

(f) Nõusolek antakse nii saajale kui ka maksja makseteenuse pakkujale (otse või kaudselt saaja kaudu) ja volitused koos nende hilisemate muudatustega ja/või tühistamistega säilitab saaja või saaja nimel tegutsev kolmas isik.

(g) Saaja esitab oma makseteenuse pakkujale kohustuslikud andmed, mis edastatakse makseahela kaudu maksjale. Kõnealused kohustuslikud andmed hõlmavad järgmist:

i) otsearvelduse tüüp (korduv, ühekordne, esimene, viimane või tagasipööratud);

ii) saaja nimi;

iii) saaja selle maksekonto IBAN, mida otsearveldusega krediteeritakse;

iv)) maksja nimi;

v) maksja selle maksekonto IBAN, mida otsearveldusega debiteeritakse;

vi) volituse kordumatu viitenumber;

vii) volituse allakirjutamise kuupäev;

vii) otsearveldusega makstav summa;

ix) algse saaja antud volituse kordumatu viitenumber (kui volituse on võtnud üle teine saaja kui volituse andnud saaja);

x) saaja tunnusnumber;

xi) volituse andnud algse saaja tunnusnumber (kui volituse on võtnud üle teine saaja kui volituse andnud saaja);

xii) vajaduse korral ülekandealane teave saajalt maksjale.

(h) Lisaks esitab saaja makseteenuse pakkuja maksja makseteenuse pakkujale järgmised kohustuslikud andmed:

i) saaja makseteenuse pakkuja BIC-kood (kui maksetehingus osalevad makseteenuste osutajad ei ole kokku leppinud teisiti);

ii) maksja makseteenuse pakkuja BIC-kood (kui maksetehingus osalevad makseteenuste osutajad ei ole kokku leppinud teisiti);

iii) maksjaga seotud kolmanda isiku nimi (kui on märgitud elektroonilises volituses);

iv) maksjaga seotud kolmanda isiku tunnuskood (kui on märgitud elektroonilises volituses);

v) saajaga seotud kolmanda isiku nimi (kui on märgitud elektroonilises volituses);

vi) saajaga seotud kolmanda isiku tunnuskood (kui on märgitud elektroonilises volituses);

vii) makseskeemi tunnuskood;

viii) otsearvelduse arvelduskuupäev;

ix)) saaja makseteenuse pakkuja viitenumber otsearveldusele;

x) volituse tüüp;

xi) otsearvelduse tähtpäev.